

D E C I Z I E

16 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Simion Beglița,
în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Simion
Beglița împotriva Societății pe Acțiuni „Introsco” privind accesul la informație,
împotriva încheierii din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care
apelul declarat de Simion Beglița împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost considerat inadmisibil, pe motivul
neprezentării apelului motivat și prin care recursul declarat de Simion Beglița
împotriva încheierii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a
fost considerat inadmisibil, pe motivul neprezentării recursului motivat,

c o n s t a t ă:

La 21 decembrie 2015, Simion Beglița a depus cerere de chemare în judecată
în ordinea contenciosului administrativ împotriva Societății pe Acțiuni „Introsco”
privind accesul la informație.

Prin încheierea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a
fost încetat procesul în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în
judecată depusă de Simion Beglița împotriva Societății pe Acțiuni „Introsco”
privind accesul la informație în partea pretențiilor ce ține de obligarea Societății pe
Acțiuni „Introsco” de a-i elibera: copiile foilor de comandă din lunile decembrie
1994, ianuarie, februarie și martie 1995 pe numele reclamantului, certificat,
adeverință sau un alt înscris prin care să se menționeze categoriile de reglare ale
aparaturii ОГБ-3-3575-1A la care a participat reclamantul în luna iulie 1994
conform dispoziției nr.4 din 4.07.1994 și a ordinului nr.194/c din 5.07.1994, copia
ordinului nr.128 din 12.09.1994 de schimbare a regimului de lucru la Societatea pe
Acțiuni „Introsco”; copia ordinului Societății pe Acțiuni „Introsco” nr. 128 din
12.09.1994 autentificată corespunzător; copiile listelor integrale conform ordinii
cronologice pentru primirea spațiului locativ cetățenilor care au nevoie de
îmbunătățirea condițiilor de trai la Societatea pe Acțiuni „Introsco” în baza
proceselor-verbale nr.14 din 26.05.1991, nr.58 din 27.02.1992, nr.79 din
11.02.1993, nr.94 din 26.05.1994, nr.106 din 23.03.1995; certificat-adeverință sau
un alt înscris, care ar confirma faptul, că reclamantul începând cu anul 1991 era
primul la rândul comun pentru a primi un apartament cu 2 camere conform rubricii

„Numărul stabilit în ordinea succesiunii” anexa nr.4 a Regulamentului cu privire la modul de acordare a încăperilor de locuit nr.405 din 25.11.1987 la Societatea pe Acțiuni „Introscoп”; certificat adeverință sau un alt înscris prin care să se menționează categoriile de reglare ale aparatului ОГБ-3-3575-1A de mărime patru, cinci și șase, diferite lucrări conform codului foilor de comandă pentru salarizarea premială în acord și premială din fondul conducătorului care este "01592cKb1239000/no/A18820000 перул." la care a participat reclamantul de la 05.07.1994 până la 30.07.1994 și 01.12.1994 până la 05.12.1994 inclusiv; copiile foilor de plată a salariului și a foilor de comandă pentru luna iunie 1994 ale reglorilor Societății pe Acțiuni „Introscoп” Anatolie Cojarschii, Vladimir Haliuc și Iațhevici Iurie; copiile foilor de plată a salariului și a foilor de comandă pentru luna august 1994 a reglorilor Societății pe Acțiuni „Introscoп” Vladimir Haliuc, Iurie Iațhevici. Copiile de plată a salariului și a foilor de comandă pentru luna octombrie 1994 a reglorului Societății pe Acțiuni „Introscoп” Iurie Iațhevici, deoarece într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri s-au emis hotărâri judecătorești rămase irevocabile. S-a explicat părților că nu se admite o nouă adresarea în judecată a aceleiași părți cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri.

Prin hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de reclamantul Simion Beglița împotriva Societății pe Acțiuni „Introscoп” privind accesul la informație solicitat prin cererile cu nr.464 din 26.10.2015, nr.572 din 11.12.2015, nr.599 din 24.12.2015, nr.20 din 14.01.2016, nr.93 din 29.02.2016, nr.124 din 18.03.2016, nr.643 din 19.10.2017, nr.310 din 11.07.2016, recuperarea prejudiciului material în sumă de 422663.03 lei; recuperarea prejudiciului moral în suma de 500000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

La data de 13 aprilie 2019, Simion Beglița a depus recurs nemotivat împotriva încheierii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, solicitând casarea încheierii contestate cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

Ulterior, la data de 26 aprilie 2019, Simion Beglița a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, solicitând casarea acesteia și remiterea cauzei la rejudecare.

Prin notificare, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost remisă părții apelante hotărârea motivată și s-a stabilit apelantului Simion Beglița, un termen de 30 zile de la recepționarea prezentei notificări pentru depunerea cererii de apel și recurs motivate prin intermediul secretariatului Curții de Apel Chișinău, explicându-i-se lui Simion Beglița, faptul că se prescrie obligația de prezentare a motivării apelului în termenul indicat și incidența aplicării prevederilor art. 236 Cod administrativ, în cazul nerespectării acestuia.

Prin încheierea din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Simion Beglița împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost considerat inadmisibil, pe motivul neprezentării apelului motivat. Totodată, recursul declarat de Simion Beglița împotriva încheierii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost considerat inadmisibil, pe motivul neprezentării recursului motivat.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 15 iunie 2020, Simion Beglița a depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel pentru judecarea apelului în fond.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată pe motiv că a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, or, instanța de apel urma să țină cont de normele de drept naționale, cât și de practica CEDO în vederea neîngrădirii dreptului privind accesul liber la justiție.

În opinia sa, acțiunile și faptele cazului au demonstrat intenția de a contesta hotărârea primei instanțe, fiind depus în termen apelul nemotivat, doar că starea de sănătate în care s-a aflat dânsul a perturbat buna și normala desfășurare a procesului, fiind redactată hotărârea primei instanțe peste termenul legal de redactare.

Prin referința depusă la 21 august 2020, Societatea pe Acțiuni „Introsco” a solicitat respingerea recursului cu menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Instanța de recurs reține că recursul depus de Simion Beglița la 15 iunie 2020 (vol.VII,f.d.146) este în termen, având în vedere că încheierea contestată a fost recepționată de recurent la data de 1 iunie 2020 (vol.VII,f.d.142).

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Simion Beglița împotriva încheierii din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care recursul declarat împotriva încheierii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost considerat inadmisibil, pe motivul neprezentării recursului motivat, urmează a fi declarat ca inadmisibil. Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ ajunge la concluzia că recursul depus de Simion Beglița împotriva încheierii din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care apelul declarat împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost considerat inadmisibil, pe motivul neprezentării apelului motivat este neîntemeiat și urmează a fi respins.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

Cu referire la recursul depus de Simion Beglița împotriva încheierii din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care recursul declarat împotriva încheierii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost considerat inadmisibil, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține prevederile art. 243 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, conform cărora examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: declară recursul inadmisibil.

Colegiul reține că încheierea din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în partea enunțată nu se supune niciunei căi de atac și nu poate forma obiectul recursului, or, Curtea de Apel Chișinău în partea respectivă a examinat cauza de contencios administrativ ca instanță de recurs și nu ca instanță de apel, adică încheierea nominalizată, a cărei casare a fost solicitată în recursul vizat, a fost emisă în privința verificării legalității încheierii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, care nu se referă la fondul cauzei, și respectiv, în acest caz încheierea de inadmisibilitate a recursului nu se supune niciunei căi de atac.

Totodată, deși dispozitivul încheierii contestate prevede posibilitatea contestării cu recurs, aceasta nu poate constitui temei pentru depunerea recursului, în situația în care, legislația în vigoare nu prevede o astfel de cale de atac pentru asemenea încheieri.

Din interpretarea coroborată a prevederilor legale sus-menționate și a circumstanțelor cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că încheierea din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău în partea declarării ca inadmisibile a recursului declarat împotriva încheierii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana nu poate fi contestată cu recurs, fapt care prin prisma art. 243 alin. (1) lit. a) Cod administrativ atrage inadmisibilitatea cererii de recurs în partea vizată.

Cu referire la recursul depus de Simion Beglița împotriva încheierii din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care apelul declarat împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost considerat inadmisibil, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, conform cărora examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Astfel, din conținutul recursului depus de Simion Beglița, rezultă că recurentul nu este de acord cu încheierea din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care apelul declarat împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost considerat inadmisibil, pe motivul neprezentării apelului motivat (vol.VII,f.d.146-151).

La fel, s-a constatat că pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de lege (vol.VII,127-134).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea declarării inadmisibile a apelului, pe motivul neprezentării apelului motivat în termenul prevăzut de lege, justă.

În conformitate cu art. 232 alin. (1) Cod administrativ apelul se depune la instanța de judecată, care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată, care a emis hotărârea contestată, transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel. (2) Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În corespundere cu art. 97 alin. (1) Cod administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. (2) Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. (3) Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Iar prin prisma art. 109 Cod administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Astfel, din actele cauzei rezultă că prin hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de reclamantul Simion Beglița (vol.VII,f.d.95-103).

La fel, s-a constatat că, invocând ilegalitatea acestei hotărâți, la data de 26 aprilie 2019, Simion Beglița a contestat-o cu apel nemotivat (vol.VII,f.d.91-92).

Tot actele cauzei atestă că, prin notificare, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (2) Cod administrativ, Curtea de Apel Chișinău a expediat apelantului Simion Beglița, pe adresa indicată expres în cererea de apel, copia hotărârii motivate din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana (vol.VII,91,121), însă aceasta nu a fost recepționată de către recurentul-apelant din motive ce nu depind de voința instanței de apel – pentru că destinatarul nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru a ridica corespondența, ceea ce se confirmă prin informația corespunzătoare anexată la dosar, din care rezultă că plicul a rămas nereclamat (vol.VII,f.d.123,verso).

În acest sens, argumentele recurentului Simion Beglița, invocate în recurs precum că, notificarea hotărârii motivate din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost expediată în perioada când dânsul s-ar fi aflat în concediul medical, nu pot constitui drept temei pentru admiterea recursului, casarea încheierii recurate și remiterea cauzei la rejudecare,

Într-adevăr, pornind de la textul normei de drept procedural în baza căreia instanța de apel a declarat ca inadmisibil apelul declarat de Simion Beglița pe motivul neprezentării apelului motivat – art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) în coroborare cu art. 232 alin. (2) Cod administrativ, se deduce expres că motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Aici Colegiul notează că, deși, la materialele cauzei lipsesc confirmări de recepționare de către partea recurentă a hotărârii motivate, în speță, această circumstanță nu poate fi reținută întru justificarea neprezentării motivării apelului timp de 9 luni de zile (de la data depunerii cererii de apel nemotivată și până la data soluționării chestiunii punerii apelului pe rol), în situația în care, cauza în ordine de apel, s-a judecat anume la cererea de apel depusă de Simion Beglița.

Or, Simion Beglița având calitatea procesuală de apelant, trebuia să îndeplinească anumite obligațiuni, iar în cazul neîndeplinirii, este ținut să suporte consecințele nefavorabile.

De altfel, chiar și în situația în care recurentul nu a recepționat hotărârea motivată din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, Colegiul evidențiază că reclamantul a cunoscut despre existența litigiului, contestând cu apel hotărârea primei instanțe și urma a se interesa de soarta dosarului, aspect relevant și în jurisprudența CtEDO care obligă părțile de a urmări desfășurarea procesului și a depune diligența necesară în realizarea obligațiilor și drepturilor procedurale.

Subsidiar, instanța de recurs notează că hotărârea motivată din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana care s-a solicitat a fi contestată prin apelul nemotivat a fost publicată la data de 18 septembrie 2019 pe pagina web a Judecătoriei Chișinău (www.instanțe.justice.md), care de asemenea acorda posibilitatea recurentului de a lua cunoștință de hotărârea integrală a instanței de fond, însă fără careva succes.

Astfel, în situația relatată, având în vedere diligența părților de a urmări desfășurarea procesului, precum și obligația participanților la proces, Colegiul conchide că recurentul a eludat obligația sa de a-și valorifica drepturile procedurale în termenul stabilit de legiuitor, or, deși, la caz nu poate fi determinată expres data recepționării de către partea recurentă a hotărârii motivate a instanței de fond din 29 martie 2019, drept urmare a expedierii acesteia de către instanța de apel, conform notificării fără număr și fără dată, Colegiul relevă că în situația în care personal a contestat cu apel nemotivat hotărârea primei instanțe, Simion Beglița urma a depune diligența necesară și a urmări desfășurarea procesului la care este parte și a întreprinde acțiuni în vederea înnaintării cererii de apel motivate sau eliberării copieii hotărârii motivate.

În aceste circumstanțe, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul declarat de Simion Beglița pe motivul neprezentării apelului motivat în modul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ. Or, Simion Beglița, fiind conștient că a depus încă la 26 aprilie 2019 cererea de apel nemotivată, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, condiții însă ce nu se atestă la caz, cu atât mai mult că reieșind din certificatele medicale anexate de recurent, rezultă că regimul prescris acestuia a fost unul ambulatoriu (vol.VII,f.d.152-155), adică fără ca acesta să fie internat în spital.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de către recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Or, în cazul examinării apelului declarat de Simion Beglița pe fond, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și

preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile participanților la un proces echitabil.

Colegiul remarcă ca fiind indubitabil că obligația recurentului stabilită de Lege de a prezenta prin prisma art. 232 alin. (2) Cod administrativ motivarea apelului, urmărește scopul unei bune administrări a justiției în Republica Moldova, nefiind disproporționate în raport cu acest scop, iar conform jurisprudenței CEDO, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În această ordine de idei, Colegiul respinge ca neîntemeiate și argumentele recursului precum că instanța de apel greșit a examinat admisibilitatea apelului prin prisma Codului administrativ, deoarece rezultând din sensul normei de drept art. 258 alin. (3) Cod administrativ, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, condiție care a fost respectată de către instanța ierarhic inferioară.

La fel, nu pot fi reținute ca temei de admitere a recursului nici faptul precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra cererii de suspendare a procesului din 15 ianuarie 2020, or, apelul declarat de Simion Beglița împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost considerat inadmisibil. Respectiv, examinarea cererii privind suspendarea procesului este condiționată de punerea pe rol a apelului, care însă a fost declarat inadmisibil.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, fapt pentru care recursul în această parte urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. a) și b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se declară inadmisibil recursul depus de Simion Beglița împotriva încheierii din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care recursul declarat împotriva încheierii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost considerat inadmisibil.

Se respinge recursul depus de Simion Beglița împotriva încheierii din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care apelul declarat împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost considerat inadmisibil.

Se menține încheierea din 23 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Simion Beglița împotriva Societății pe Acțiuni „Introscoop” privind accesul la informație, în partea

în care apelul declarat împotriva hotărârii din 29 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a fost considerat inadmisibil.

Decizia în partea declarării inadmisibile a recursului nu se supune niciunei căi de atac, iar în partea respingerii recursului este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru